

Zagrożenia związane z przygotowaniem pasz

W żywieniu zwierząt gospodarskich stosowane są pasze objętościowe suche (siano, słoma, plewy), objętościowe soczyste (zielonki, kiszonki, okopowe) oraz treściwe. Prawie wszystkie pasze przed podaniem zwierzętom wymagają obróbki mechanicznej, cieplnej bądź chemicznej.

W zależności od rodzaju pasz stosowanych w żywieniu świń, rodzaju i wielkości stada stosuje się różne technologie ich przygotowania. Najczęściej używane maszyny i urządzenia służą do:

- czyszczenia i płukania pasz: separatory kamieni i innych zanieczyszczeń, płuczki roślin okopowych
- rozdrabniania pasz: sieczkarnie, siekacze, rozdrabniacze, śrutowniki, rozdrabniacze bijakowe, gniotowniki i rozdrabniacze kiszonki
- ciepłego przerabiania pasz (parowania, gotowania, zaparzania i suszenia): parniki, kotły parowe, urządzenia do zaparzania paszy, agregaty do suszenia
- dozowania i przygotowywania mieszanek paszowych: dozowniki i mieszalniki.

Dozowniki i mieszalniki stosuje się głównie do sporządzania mieszanek pasz suchych

Nie wszystkie wymienione grupy maszyn stosowane są w każdym gospodarstwie produkcyjnym. Ich dobór zależy od przyjętej technologii produkcji, wielkości stada i uwarunkowań ekonomicznych gospodarstwa.

Bezpieczeństwo obsługi maszyn i urządzeń do przygotowywania paszy dla świń zależy od przestrzegania zapisów zawartych w instrukcji obsługi oraz ogólnych zasad i przepisów o przygotowaniu do pracy maszyn z napędem elektrycznym. Jedną z najważniejszych czynności jest sprawdzanie uziemienia (zerowania silników), a ponadto stanu i mocowania ruchomych części roboczych oraz stanu osłon zabezpieczających części ruchome.

Przy użytkowaniu rozdrabniaczy, śrutowników, gniotowników i sieczkarń należy pamiętać, że wszelkie czynności związane z ich obsługą techniczną, naprawami, konserwacją itp. można wykonywać po wyłączeniu silnika elektrycznego i odczekaniu dodatkowo kilku minut do zatrzymania się elementów wirujących.

Urządzeń do cieplnej przeróbki pasz, parowania bądź zaparzania, nie wolno uruchamiać, jeżeli brakuje w nich jakiegokolwiek elementu (manometru, wodowskazu, zaworu bezpieczeństwa itp.) lub któryś z nich jest uszkodzony.

Podczas przygotowywania paszy metodą termiczną bezwzględnie należy stosować odzież roboczą i ochronną – długi gumowy fartuch, odpowiednie buty oraz rękawice, stanowiące zabezpieczenie przed poparzeniem.

Osoby obsługujące urządzenia do mieszania i dozowania pasz muszą zwracać uwagę na to, by nie dochodziło do zatkania przewodów doprowadzających paszę ani zablokowania paszą wentylatora lub osadnika. Jeśli dojdzie do awarii, należy bezwzględnie zatrzymać urządzenie i dopiero wtedy przeczyścić zatkany zespół.

Podczas przygotowywania pasz sypkich tworzą się ładunki elektrostatyczne (napięcie do kilkudziesięciu tysięcy volt), których nadmiar może doprowadzić do przeskoku iskry i zapłonu pyłu. Z tego względu w paszarniach należy montować

instalacje odprowadzające napięcie statyczne. Ładunki elektrostatyczne stwarzają również zagrożenia dla ludzi. Reakcją obronną człowieka na przeskok iskry bywa np. cofnięcie ręki, która może uderzyć o metalową osłonę lub dostać się w przekładnię napędowe. Ładunki elektrostatyczne stwarzają szczególne zagrożenie dla osób z wadami serca i wszczepionymi rozrusznikami – tak wysokie napięcie może nawet zagrażać życiu tych osób.

W pomieszczeniach, gdzie są przechowywane i przygotowywane pasze treściwe sypkie, niedozwolone jest używanie ognia otwartego, palenie tytoniu, wykonywanie prac naprawczych, zarówno spawalniczych, jak i elektrycznych, z uwagi na zagrożenie pożarem.

Podczas prac w warunkach dużego zapylenia, a takie panują w mieszalni pasz, należy stosować maski przeciwpyłowe, gdyż częsty kontakt z pyłem może powodować przewlekłe schorzenia dróg oddechowych.

W mieszalniach pasz niezbędne jest stosowanie masek przeciwpyłowych

Do przechowywania pasz sypkich, zwłaszcza przy intensywnym chowie trzody chlewnej, służą m.in. silosy wieżowe.

Silosy wieżowe

Jednym ze sposobów przechowywania pasz sypkich, zwłaszcza przy intensywnym chowie trzody chlewnej, są silosy wieżowe. Obsługa silosów jest bardzo prosta, ale czyszczenie ich wnętrza może być niebezpieczne, ponieważ pracownik musi wejść do środka silosu, gdzie panuje duże zapylenie i występuje niedobór tlenu. Dlatego przy wykonywaniu tego typu prac konieczna jest asekuracja przynajmniej dwóch osób, a także korzystanie z szelek i lin asekuracyjnych. U podstawy zbiornika można wykonać właz umożliwiający jego przewietrzenie i bezpieczne czyszczenie, o ile producent nie zastosował takiego rozwiązania.